

Over Sectiën, Groepen en Verspreiden.

De tegenwoordige oorlog heeft niet aangetoond, dat de verspreide orde, als strijdvorm, voor de infanterie ondeugdelijk is. Integendeel, wij mogen met grond verwachten dat zij, ook in de toekomst, de hoofd-strijdvorm zal blijven.

Voorts neem ik aan, dat er een kleinste gesloten eenheid moet bestaan, waaruit de tirailleurlinie ontwikkeld wordt. In ons leger is die eenheid de sectie, ter sterkte van 53 man ... organiek.

Het vorenstaande als uitgangspunt nemende, vermeen ik, vooral ook op grond van opgedane ondervinding in den mobilisatietijd bij oefeningen met afdelingen op oorlogssterkte, het navolgende te moeten vaststellen.

1. De sectie mag eene sterkte van ca. 25 man niet te boven gaan.
2. De sectie mag in beginsel geene splitsing in groepen ondergaan.
3. Bij den overgang van de gesloten- tot de verspreide formatie en omgekeerd, moet, evenals zulks nu reeds gedurende het vuurgevecht noodzakelijk is, de individualiteit van den man tot haar recht komen.

A d. 1. In de verspreide orde moet de sectiecommandant zijne geheele sectie kunnen overzien en leiden. Tijdens het vuurgevecht is zulks (de praktijk leert het) zeer bezwaarlijk. De man zal vrijwel op zich zelf aangewezen zijn en de resultaten van eene goede, individueele schiet-opleiding moeten nu blijken. Bij de verplaatsingen der tirailleurlinie over het gevechtveld, het opspringen van achter dekkingen, is het echter noodzakelijk, dat de sectiecommandant zijne mannen kan overzien. Kan hij dit niet, omdat zijne sectie te sterk is en daardoor eene te groote frontbreedte inneemt, dan zou de gevechtstaak gebaat zijn indien zoo'n S Ct. een deel der sectie van zich kon losmaken en dat deel onder een eigen Commandant kon stellen, m. a. w. van de oorspronkelijke sectie twee kleinere sectiën kon maken. Maar dan ware het beter reeds in beginsel vast te stellen, dat eene sectie slechts zoodanige sterkte mag hebben, dat leiding en aanvoering in één hand kunnen blijven.

R. I I 3 bepaalt de minimum sterkte van eene sectie „bij oefeningen” op 24 man. Ik zou dit getal als de normale sterkte van eene sectie onder alle omstandigheden wenschen bepaald te zien, zoowel voor oefeningen, manoeuvres als voor het werkelijke gevecht. Aanstands springt dan het voordeel in het oog, dat steeds met in vredetijd oorlogssterke sectiën geoefend wordt.

Normaal zou eene infanteriecompagnie dan uit 8 sectiën van ca. 23 man bestaan. R. I. II 131, 1e alinea zegt, dat bij gebrek aan kader, of

bij gebrek aan manschappen, eene compagnie ook in 3 of 2 sectiën kan verdeeld zijn. Bij eene normale verdeling in 8 sectiën, zou in den geest van 131, eene compagnie dus ook uit 7, 6 of minder sectiën kunnen bestaan, waarbij elke sectie hare normale sterkte moet hebben. Zouden er naar verhouding meer soldaten dan kaderleden zijn bij eene onvoltallige compagnie, dan behooren de beste en flinkste soldaten als guide te worden aangewezen. Wegens kadergebrek mag men niet vervallen in het vormen van sectiën, die meer dan normaal sterk zijn. Dit behoeft ook niet, want evenals men thans de groepscommandanten hunne vervangers in het gevecht uit de soldaten doet kiezen, kan de C.Ct. of de S.Ct. ook soldaten aanwijzen om de plaats van ontbrekende guides in te nemen.

De uit 8 (7 of 6) onderdeelen samengestelde compagnie is leniger, buigzamer, beweeglijker dan eene, die uit 4 (3 of 2) groote sectiën bestaat. De groote sectiën zijn te log. De kleine sectiën zijn, behalve leniger, ook minder zichtbaar, minder trefbaar en vinden spoediger dekking.

Per sectie acht ik slechts twee guides noodig (hierover later).

Sergeanten zijn sectiecommandanten. De 8 sectiën worden twee aan twee tot pelotons gevormd, onder commando van de luitenanten, den vaandrig en den sergeant-majoor-instructeur. Totaal zijn noodig 4 pelotonscommandanten, 8 sectiecommandanten en 16 guides. Het aantal kaderleden, volgens de thans bestaande organisatie, is dus voldoende.

Alvorens verder te gaan — deze vraag. Wanneer is de organieke sterkte van eene compagnie present? Ik durf bijna zeggen — nooit! Wij hebben zulks in dezen mobilisatietijd toch allen ondervonden. Als men van de organieke sterkte van eene compagnie op het gevechtveld aftrekt: de niet opgekomenen bij mobilisatie, de gesneuvelden, de gewonden, de zieken, de vermisten en zij, die bijzondere werkzaamheden hebben, b.v. koks, ordonnansen, enz. dan blijkt, dat de presente sterkte beduidend minder is dan de organieke. Houdt men nu vast aan de normaal indeeling in 4 c. q. 8 sectiën, dan is het resultaat der indeeling, dat men miniatuur sectietjes krijgt, zooals men dat vroeger bij manoeuvres wel eens kon aanschouwen — sectiën van 12 of 14 man soms. Waarom toch niet gehandeld zooals R. I. II 131 zegt, en de compagnie in minder sectiën verdeeld! M. i. wordt het in 131 bepaalde te weinig toegepast. Een C.Ct. moet zeggen „ik heb zooveel kader en zooveel soldaten, daarmede kan ik slechts 3 (2) sectiën formeeren” en niet „ik wil 4 sectiën hebben, hoe zwak en hoe onvolledig geencadreerd ze ook zijn”. Toegegeven moet worden, dat het voor een C.Ct. gemakkelijker is zijn taak, gedurende eene gevechtsoefening, na te komen met het normaal aantal sectiën, waarop het schematisch voorgeschreven gebruik der in hooger verband strijdende compagnie is gebaseerd, dan met eene compagnie van 3 of 2 sectiën. En ook moet toegegeven worden, dat bij manoeuvres soms overvloed van kader bij de compagniën is. Men wil die sergeanten en korporaals niet werkeloos laten en ter wille van

hen wordt dan de normaal indeeling behouden, al is ook de totale sterkte der compagnie aan soldaten niet veel meer dan die van eene sectie.

Bij eene eventueele compagniesindeeling in 8 sectiën moet dan ook steeds gehandeld worden zooals R. I. II 131 het zegt en steeds met behoud van de normale sterkte van ca. 25 man per sectie.

Er zullen niet steeds 4 pelotons gevormd kunnen worden. Soms 3, soms 2, terwijl het mogelijk is, dat er alsdan nog eene sectie overblijft b.v. als de compagnie in 7 sectiën verdeeld is. In zoodanig geval moet de C.Ct. de bevoegdheid hebben die sectie aan zijn oudsten luitenant toe te voegen. Diens peloton zou dan uit drie sectiën bestaan. Of wel, hij laat die sectie, afhankelijk van zijne voornemens of van zijn opdracht, buiten het pelotonsverband om haar eene bijzondere taak op te dragen.

Het pelotonsverband mag niet als een starren vorm beschouwd worden. Het dient niet om een vakjes-systeem te maken, maar het moet ten goede komen aan de bevelvoering van den C.C. Het pelotonsverband moet lenig zijn. De sectiën, welke een peloton vormen, moeten niet als onafscheidelijk van elkaar beschouwd worden. Voor sommige verrichtingen of opdrachten kan een peloton gescheiden of weer vereenigd worden, hetzij op rechtstreeksche aanwijzing van den C.C., dan wel op initiatief van den pelotonscommandant 1).

De taak van de luitenants, den vaandrig en den sergeant-majoor-instructeur wordt in dit stelsel in beteekenis verhoogd maar is ook moeilijker geworden.

Als gevolg van het stelsel van pelotons zullen de Pel.Ctn. in de grondvormen der compagnie (Figuren I, II, III op blz. 6 en 7 R. I. II) niet meer in het gelid geplaatst zijn, maar bijv. op 2 passen v o o r hun

1) Bij eene eventueele herziening van het Reglement op den Inwendigen Dienst ware te overwegen om, voor wat betreft de huisvesting in de kazernes, de functiën voor luitenants en sergeanten, die belast zijn met de zorg voor nachtleger, kleeding en uitrusting, niet aan te duiden met de tactische benamingen: pelotons- en sectiecommandant. De huisvesting is afhankelijk van de grootte der kamers. Deze hebben in verschillende kazernes, zelfs in eene zelfde kazerne, zeer uiteenlopende afmetingen. De huisvesting eenvormig te willen maken met de tactische sectiën-indeeling is ondoenlijk en onnoodig. Men kan een korporaal b.v. belasten met de helft van eene kamer (wil men die helft escouade blijven noemen, dan kan dat wel, want dat woord heeft geene tactische beteekenis meer). Een sergeant kan belast worden met één kamer. Hij kan dan heeten: Kamercommandant I. Den luitenant worden twee of meer kamers toebedeeld, maar het is niet noodig de functie van dien luitenant nog door eene bijzondere benaming aan te duiden.

Men krijgt op deze wijze in de kazerne eene logische indeeling. Nu ziet men, dat een gedeelte van eene sectie op een benedenkamer ligt en het andere gedeelte op eene bovenverdieping in een verwijderd deel van het gebouw. Soms zitten stukken van eene sectie tusschen twee andere sectiën in op één kamer. Waartoe is dit noodig? De Compagniescommandant moet de bevoegdheid hebben voor de hem toegestane kazerne-lokalen eene daarmede overeenstemmende verdeling voor zijne compagnie te maken. De gevechtsindeeling der compagnie is toch immers ook eene geheel andere dan de huisvesting-indeeling in de kazerne.

peloton als de compagnie in bataille of in flankcolonne staat en op 2 passen uitwaarts in de frontcolonne. Op het gevechtsveld en bij gevechtsoefeningen bevindt de Pel.Cdt. — hoewel nabij zijn Peloton — zich daar, waar de C.Ct. hem het snelst en gemakkelijkst met woorden, teekens of seinen kan bereiken.

A d. 2 Volgens R. I. I 95 wordt de sectie thans kunstmatig gesplitst in 4 groepen van ongeveer gelijke sterkte, en elk dier deelen krijgt een commandant. Op het gevechtsveld echter zal de verspreide sectie, tengevolge van de natuurlijke gesteldheid van het terrein, op eene andere wijze in deelen gesplitst worden. Het aantal — en de grootte — dier deelen is aan schommelingen onderhevig. R. I. II 319 wijst op eene zoodanige splitsing, gevorderd door den toestand van het aanvalsterrein. Van groepen wordt niet gesproken. Trouwens in R. I. II komen groepen zelden ter sprake 1).

Bij den aanval, gedurende de voorwaartsche beweging van de tirailleurlinie, en na elken sprong verliezen de 4 groepscommandanten telkenmale stukken van het hun toegewezen deel of krijgen er andere stukken bij. Er zijn groepscommandanten, die, om zulks te voorkomen, hunne groepen bijeen willen houden. Het gaat dan echter ten koste van dekking of schootsveld. Ook ontstaat het gevaar, dat niet meer de s.ct. met zijn sectie werkt, maar dat 4 kwart-sectiën, elk min of meer zelfstandig, optreden. Het verband gaat daardoor verloren. De groepscommandanten raken te ver uit elkaar, waardoor de frontbreedte der sectie te groot wordt. Deze fout kan zich voortplanten op neven-sectiën en neven-compagnieën.

Het beginsel, waarop de verdeling van eene sectie in 4 groepen berust, wordt, noch in R. I. I, noch in II vermeld. Het berust waarschijnlijk op de bezwaren aan de leiding en aanvoering verbonden, als de sectiecommandant zich moeilijk kan verstaanbaar maken, tengevolge van het knetteren van het geweervuur en het springen van artillerieprojectielen boven en rondom hem.

Maar onder deze omstandigheden is het te betwijfelen, of de aanvoering er bij gebaat is, als de s.ct. die ten deele uit handen geeft aan de groepscommandanten, die toch in dezelfde omstandigheden verkeerden als hijzelf.

Uit ervaringen, in den tegenwoordigen oorlog opgedaan, blijkt bovendien, dat de groepscommandanten toch niet in staat zijn tot wat men bij de vuurleiding van hen verwacht 2).

1) Alleen in de punten 131, 270, 274, 278, 273, 329. In geen dezer punten wordt iets gezegd omtrent het principieel gebruik van groepen. Zelfs zou het geen bezwaar hebben opgeleverd, als in deze punten het woord „groepen” achterwege ware gebleven. In punt 398 (munitieaanvulling) leze men voor g.ct. en voor groep: S.Ct. en sectie. De munitieaanvulling zou zeker niet geschaad worden, als het onder a en b gestelde aan sectiën werd opgedragen.

2) Ik verwijs naar bl. 720 en 721 van de(n) Militaire(n) Spectator van 11 November 1915,

Ik acht groepenindeeling ondoelmatig en aanwijzing van groepscommandanten onnoodig en ongewenscht, zoowel voor onze tegenwoordige sectiën, als voor de onder ad 1 besproken kleinere sectiën, welke sterkte de helft minder is. In de gesloten orde is de taak der guides de sectie te leiden in de richtingen, waarin de s.ct. haar beveelt te gaan. Ook bakenen zij de opstellingsplaats der sectie af. In de verspreide orde moet huij taak geen andere zijn. Feitelijk bedoelt R. I. I, Hoofdstuk III zulks. De overgang van „guide” tot „commandant” is echter aanleiding tot verkeerd begrepen commando-voering.

Evenals bij de gesloten sectie in het gelid, behooren die guides in de verspreide orde in de tirailleurlinie te zijn — op elken vleugel een. Zij commandeeren niet, zij controleeren niet, zij doen wat de s.ct. beveelt voor de heele linie. Hun meerdere militaire kennis, hun sneller begrip van gegeven orders geeft het voordeel, dat de soldaten hen als voorbeeld kunnen nemen bij de bewegingen, bij het in stelling komen, het dekken, het snel opspringen en voorwaarts gaan bij een sprong. Zij zijn de eersten onder de tirailleurs — niets anders.

Gaat de groepenindeeling op eenigszins geaccidenteerd terrein — en dit is het normale gevechtsterrein en niet het effen grasveld, zooals helaas zoovele exercitieterreinen — bij elken sprong verloren, zij gaat geheel te niet als de meestal onvermijdelijke vermenging van sectiën en groepen plaats heeft in het vuurfront.

R. I. II 275 bepaalt, dat, als de versterking en aanvulling der tirailleurlinie door inschuiving van andere sectiën plaats heeft, de in de tirailleurlinie aanwezige s.cn. een deel van het vuurfront onder hunne leiding nemen. Met „een deel” kan het reglement niet bedoelen een meetskundig deel. Het zal een vuurfront-deel zijn, gevormd naar den toestand van het terrein en de uitgestrektheid, waarover de inschuiving plaats had. Men ziet bij oefeningen soms s.cn. of gr.cn. pogingen doen om eene nieuwe groepenindeeling te maken, welke echter, na den eerstvolgenden sprong, weer verloren gaat. Maar zal in werkelijkheid dat opnieuw indeelen, en wat daarbij behoort, mogelijk zijn? Immers, neen! De inschuiving heeft ten doel onmiddellijk de vuurkracht der linie te verhoogen of de linie mede te nemen in eene krachtige voorwaartsche beweging. Het zou onverantwoordelijke tijdverspilling zijn, indien men, onder deze omstandigheden, ging beginnen aan eene groepenindeeling, met den aanleve van dien. Wat blijft er nu over van de commando-voering der groepscommandanten! Zij weten niet eens welke hun groep is, waar deze begint of eindigt. Zij kennen de nieuw aangekomen soldaten van andere onderdeelen niet.

waarin de Kapitein van den Generalen Staf P. J. van Munnekrede tot de conclusie komt: „tijdens het vuurgevecht is de man vrijwel aan zich zelf overgelaten”. In hetzelfde opstel „Losse aantekeningen over den tegenwoordigen Europeeschen oorlog” zegt de schrijver: De moderne groeps- en sectiecommandant schijnt tusschen de manschappen te liggen en gelijktijdig met deze een sprong te doen.

Vermenging van compagnieën en batailjons moet beoefend worden, volgens R. I. II 416. En terecht! Want, uit ondervinding weet ieder onzer, hoe bezwaarlijk dan de aanvoering wordt. En de aanvoering moet toch zijn, zooals die, waarin kader en soldaten zijn opgeleid. Men kan het er maar niet op laten aankomen. Bestond het groepenstelsel niet, dan ware de toestand veel eenvoudiger en meer in overeenstemming met de praktijk. Dan zou in die gevallen ook bij kader en soldaten niet meer de onzekerheid en verwardheid bestaan, welke men thans zoo vaak waarneemt. Het zou wellicht aanbeveling verdienen aan R. I. I 119 (opstelling en beweging der sectie, toegepast in het terrein), in welk punt onder Opm. bepaald wordt, dat ter beoefening van verband en samenwerking twee sectiën naast elkaar kunnen optreden, toe te voegen, dat met deze beide sectiën ook het versterken en aanvullen van eene tirailleurlinie moet beoefend worden. Dan kan den manschappen duidelijk gemaakt worden, hoe er na de splitsing in twee vuurfront-deelen door de s.cn. twee nieuwe sectiën ontstaan zijn. Men late die nieuwe sectiën dan eenigen tijd verder afzonderlijk oefenen. De soldaten wennen dan aan de verandering van commandant en raken vertrouwd met een dergelijken toestand.

Men is geneigd te zeggen, dat, evenals de compagnie in sectiën gesplitst wordt, ook de sectie eene verdeeling in groepen kan ondergaan. Op het gevechtsveld kan immers het verband tusschen de sectiën van eene compagnie evenzeer verloren gaan als tusschen de groepen van eene sectie. Ook zal de gemaakte splitsing in een bepaald aantal sectiën, door terreinomstandigheden, niet steeds houdbaar blijven. Hiertegen zij het volgende aangevoerd.

Het eigendommelijk karakter van de tegenwoordige groepen is, dat zij, als zoodanig, onafscheidelijk zijn van elkaar. Uit het sectieverband gerukt, heeft eene groep geen bestaansrecht meer. Ik acht het daarom verkeerd, als bij velddienst- of andere oefeningen dan in verspreide formatie, gesproken wordt van het uitzenden van eene „groep”. Gemakshalve drukt men zich aldus uit, maar beter ware het te spreken van eene sterke patrouille, of eene afdeeling van zooveel man. Bij het woord „groep” denkt men aan het tirailleur-verband. Geheel anders is het met de sectiën. De Compagnie als eenheid wordt gesplitst in sectiën, welke elk eene verschillende taak in het gevecht kunnen hebben, terwijl de sectie zich in de tirailleurlinie slechts splitst in groepen, aan welke elk $\frac{1}{4}$ der gezamenlijke taak is opgedragen.

Vervolgens de aanvoering.

Eene ongesplitste sectie moet in het gevecht door één man kunnen aangevoerd worden. Met eene ongesplitste compagnie kan zulks niet. Het oorspronkelijk groepenverband zal altijd — het oorspronkelijk sectieverband niet als regel verloren gaan. Een s.ct. heeft commando, leiding, verantwoordelijkheid en, in zekere mate, zelfstandigheid; een groepscommandant heeft noch het een, noch het ander.

Trouwens, uit R. I. I 97 is op te maken, dat de waardeering voor

het groepen-commando niet bijzonder groot is. „Halt” is het eenige commando, dat groepscommandanten mogen uitspreken; 115 zegt, dat zoodra hun tactische taak begint, zij niets meer te waarschuwen hebben. Uit dit punt volgt ook, dat de tirailleurs feitelijk alleen onder commando van den s.ct. staan. Op het attentiesein „van den s.ct.” moet „ieder tirailleur” letten en de bevelen onmiddellijk uitvoeren. Het groepen-commando is dus een schijncommando, evenals de groepenindeeling eene schijnindeeling is, welke door het terrein, behalve het vlakke grasveld, te niet wordt gedaan.

In het stelsel zonder groepen kan R. I. I 127 (Bijzondere plichten van den groepscommandant) geheel vervallen, Het gestelde in de 7e en 8e alinea ware, eenigszins gewijzigd, over te brengen naar p. 114 (Bijzondere plichten van den tirailleur) n.l. door toevoeging aan de alinea: „Alleen aan het vuur deelnemen, zoolang het doel zichtbaar of aanwezig blijft”, van de woorden: „en wanneer het schieten niet voor afdeelingen der eigen troepen gevaarlijk wordt”.

Insgelijks door toe te voegen aan de alinea, waarin o. m. bepaald wordt, dat de tirailleur onverwijd het geweer van een gevallen neemt, zoodra zijn eigen wapen onklaar mocht zijn, van de woorden: „Bij iedere gunstige gelegenheid de munitie van de in zijn nabijheid zijnde gevallen of buiten gevecht geraakten nemen.”

Ad. 3. De verspreide orde stelt hogere eischen aan het verstand, de wilskracht, kalmte en gehoorzaamheid van den soldaat, in verband met zijn meerdere zelfstandigheid. Aan de juistheid hiervan zal niemand twifelen. Vooral na de uit den oorlog van heden reeds geputte les „dat de man tijdens het vuurgevecht vrij wel aan zich zelf is overgelaten” (zie hiervoor de conclusie van den Kapitein v a n M u n n e k r e d e). Ons reglement blijkt te rekenen op de individualiteit van den man. Ik noem slechts: het vuren, doel in het oog houden, schootsveld, vizier. Maar bij de beweging om uit de gesloten in de verspreide orde te komen, laat men die individualiteit niet tot haar recht komen.

Wij hebben twee wijzen van verspreiden, uit de flank- en uit de frontformatie. De eerste is, zooals zij in R. I. I 97 is voorgeschreven, eenvoudig, want zij is natuurlijk. Slechts eische men niet, dat zij letterlijk overeenkomstig R. I. I 47 geschiedt, wel in den geest van een opmarsch. Want het doet er immers niets aan af, of enkele tirailleurs niet precies meer naast hun aanvankelijke nevenlieden staan. Thans ziet men vaak, als de tirailleurlinie reeds ontwikkeld is, dat zijwaarts heen en weer loopen of kruipen om toch maar precies op de plaats van het nummer te komen als een tirailleur iets later dan anderen de linie bereikt. Dit beteekent tijdverlies en het is geheel onnoodig.

De wijze van verspreiden uit de frontformatie, zooals R. I. I 97 die voorschrijft, is gekunsteld. Ik acht deze wijze ongeschikt voor het gevecht. Op het sportveld, als ordeoefening, is deze methode bruikbaar — niet te velde.

Het wordt in § 7 op bl. 19 van zijne „Handleiding bij de studie der tactiek, enz.” zoo juist gezegd door den Majoor J. N. Bruyn. „Ingewikkelde vormen en vormveranderingen zijn verkeerd. In den oorlog kan slechts het eenvoudige, practisch bruikbare, toepassing vinden” Volgens R. I. I 116 moet eene tirailleurlinie snel ontwikkeld kunnen worden naar elke gewenschte richting of op eene gewilde plaats. Naarmate eene gesloten sectie sneller in eene tirailleurlinie is veranderd, wordt het gevechtsdoel beter gediend en is de trefbaarheid geringer. Thans vordert het verspreiden uit de frontformatie, zelfs in den loop-pas, geruimen tijd, alvorens de achterste groepen, waarin de manschappen bij opvolging moeten aanmarcheeren en halt maken, op hun plaats zijn. Het kan, afhankelijk van de tusschenruimten, $\frac{1}{2}$ en $\frac{3}{4}$ minuut duren. Er zijn er, die zeggen, dat het verspreiden in front uitzondering is, want men biedt den vijand aanvankelijk smalle doelen, flankformaties en uit deze verspreidt men. Wel geven zij toe, dat men achter eene dekking of in een bosch, alvorens het open terrein te betreden, in front kan verspreiden, omdat men dan dekking heeft en meer tijd

Ik vraag evenwel, of dan eene sectie niet in elke gewilde richting, ongeacht de formatie, moet kunnen verspreiden. Eene sectie ondersteuningstroep, in flankcolonne achter en uitwaarts van den linkervleugel van eene tirailleurlinie zijnde, kan toch plotseling in de linkerflank bedreigd worden. De aanvankelijke flankcolonne wordt dan een front naar links en dan verspreidt men. Geen s.ct. zal er aan denken om eerst met roten links te gaan, en zijn volle rechterflank aan den hoofdvijand in front te bieden.

Maar de praktijk verzet er zich ook nog tegen, dat er eerst „Links uit de flank-Halt” gecommandeerd wordt. En de s.ct. zal, wijzende in de bedreigde richting, indien zulks tenminste noodig is, commandeeren: „op ... pas verspreiden — looppas.” De linie zal snel gevormd zijn, hoe, dat laat ik voorloopig in het midden. Maar zeker niet op de stelselmatige wijze als op het recruten-terrein, overeenkomstig R. I. I 97, is onderwezen. De tirailleurs zullen wel niet volgens nummer staan, de groepen zullen wel door elkaar zijn geraakt en de oorspronkelijke indeeling zal verdwenen zijn — maar er zijn weinig of geen verliezen geleden gedurende het verspreiden en het vuur kan onmiddellijk geopend worden. Dat is hoofdzaak.

Naar deze eischen van de praktijk moet m.i. het verspreiden aan de recruten onderwezen worden. Want later, als tirailleurs op het gevechtsveld, zullen zij het toch zoo doen, maar zij zijn er dan niet in geoefend.

Veelvuldig zal deze natuurlijke wijze van verspreiden moeten beoefend worden om een steeds hoogen graad van vaardigheid te krijgen. Het is ermede, als bij gymnastische spelen en sportoefeningen, waarbij door voortdurend oefenen, een steeds juister samenwerken, en daardoor beter spel wordt verkregen.

Men meene niet, dat het bij deze wijze van verspreiden wel van zelf gaat. De man moet een goed begrip hebben van de wijze, waarop de

tirailleurlinie tot stand komt. Hij moet leeren, zonder dralen, de plaats in de tirailleurlinie in te nemen, welke in overeenstemming is met het punt van het terrein, waar hij stond of liep in de gesloten sectie, onmiddellijk voor deze verspreid moest worden. Dit resultaat kan bereikt worden, als men den man slechts dwingt zelf te handelen. Zeer zeker kunnen hierbij de hoogere eischen van R. I. I 85 aan zijn verstand, wilskracht en kalmte gesteld worden, in verband met zijne meerdere zelfstandigheid. Deze karaktereigenschappen komen natuurlijk in het geheel niet ter sprake bij het groepen-systeem, het verspreiden door langs bepaalde lijnen bij opvolging aan te marcheeren, het geleiden en aanwijzen door groepscommandanten.

Indeeling van groepen, afbakenen van vleugels der groepen, opvolgers aanwijzen, nadat de groepscommandanten zich bekend hebben gemaakt aan hun groep, leeren onthouden wat richtingsgroepen zijn — dit alles zal niet meer noodig zijn, als er geene groepenindeeling bestaat.

Het wezen van het verspreiden, zooals wij dat thans kennen is te schoolsch. Den recruten moet geleerd worden: Verspreiden door opmarsch, verspreiden door zijwaartsche passen (rechtervoorste groepen), verspreiden door rechts of links om te maken, dan bij opvolging aanmarcheeren om vervolgens halt en links of rechts front te maken. Zij moeten leeren onthouden, wie hunner linkervleugelman van de rechter voorste groep in de frontformatie — en wie voorste man der rechter voorste groep in de flankformatie is, zoowel in het oorspronkelijk front als wanneer het achterste gelid voorste gelid is geworden, of, in de flankformatie, als de aanvankelijke linkervleugel aan het hoofd staat. Om den recruten dit alles goed te leeren, geeft men zich tijd en moeite en te velde moet al deze zorgvuldig gekweekte kennis overboord geworpen worden.

Nu is het eigenaardig, dat er officieren en onderofficieren zijn, die meenen, dat het vanzelfsprekend is, dat men zich niet houdt aan hetgeen R. I. I voorschrijft.

„Nu ja,” zegt men dan, „in den recruten tijd op de binnenplaats, op het exercitieveld, of bij eene inspectie, ja, dan gebeurt alles, zooals het voorgeschreven is, maar bij gevechtsoefeningen in het terrein is dat niet doenlijk. De afwijkingen beginnen al onbewust bij de soldaten. Gaat het verspreiden in den looppas dan worden de afwijkingen nog grooter en wordt er verspreid in eene andere richting dan rechtuit dan blijft van de reglementaire methode niets over.”

Gold het nu een tactisch voorschrift, waarin de militaire verrichtingen in hoofdlijnen worden aangegeven, maar waarvan de uitvoering aan het beleid van officieren en minderen moet overgelaten worden, dan zou deze redeneering gangbaar zijn. Maar R. I. I is een Reglement, en als zoodanig is het stellig. Waar het Reglement beveelt, gehoorzaamt de militair en voert het bevel uit, stipt en lijdelijk. Zou evenwel dat reglement ter zake niet in overeenstemming zijn met de eischen, welke de practijk van het gevecht stelt, dan worde het op die plaats herzien. Anders zal een aanvoerder genoodzaakt zijn, zoowel tot sparing

van menschenlevens, als tot betere bereiking van het gevechtsdoel, door een welbegrepen initiatief van dat reglement af te wijken. Dit is toelaatbaar, zelfs noodzakelijk in bepaalde gevallen. Maar wordt dergelijk initiatief regel, dan tast het den eerbied voor het reglement aan, op welks titelblad uitdrukkelijk vermeld staat, dat het de Koninklijke begeerte is, dat van dat Reglement niet worde afgeweken. Het tast ook de discipline aan, want het ontnemt aan de soldaten het vertrouwen in hunne officieren en onderofficieren, die hun als recruten zaken geleerd hebben, welke voor oorlogsgebruik van geen waarde zijn.

Ik zou het voldoende achten indien R. I. I 97 omtrent de uitvoering van het commando voor het verspreiden, niets anders bepaalde, hetzij voor de sectie in front, hetzij uit de flank, dan:

„De s.ct. en guides nemen snel hunne plaatsen in de tirailleurlinie in. De manschappen voegen zich tusschen de guides op het bevolen aantal passen.”

Dat in mijn gedachtengang de s.ct. zelf plaats neemt in de tirailleurlinie berust op het volgende. De s.ct. moet een actief aandeel hebben in het vormen der tirailleurlinie. Hij is daarvoor de aangewezen persoon. Hij moet zich er niet bij bepalen het commando „Verspreiden” uit te spreken en vervolgens toe te zien of het goed gaat. Neen, hij moet, terwijl hij „Verspreiden” commandeert, zorgen, dat het goed gaat. Op hem is aller aandacht gevestigd. Zijn voorbeeld heeft immers zoo veel invloed op de tirailleurs. Welnu, laat hij dan zijne guides en soldaten voorgaan. Terwijl hij zijn commando geeft, snelt hij naar de plaats, waar het midden der tirailleurlinie moet komen te staan, te knielen, te liggen. Of hij begeeft zich, indien er voorwaarts verspreid wordt, in de richting, waarin hij het midden der tirailleurlinie wil laten marcheeren. Zijn front is dat, hetwelk de tirailleurlinie moet hebben. De beide guides, hun s.ct. begrijpende, snellen eveneens weg, — naar de plaatsen, waar de vleugels der tirailleurlinie zullen komen. Zij nemen hetzelfde front als de s.ct. en hebben zich op de juiste afstanden rechts en links van den s.ct. geplaatst. De soldaten hebben nu niets anders te doen, dan zich vlug tusschen de guides te plaatsen.

Wil de s.ct. tijdens het vuurgevecht, in dekking aanbiedend terrein, zich achter zijne sectie plaatsen, dan verlaat hij de tirailleurlinie. Maar bij het voorwaarts gaan is hij er weer in. Op hem is de richting. Allen gaan te gelijk met hem naar voren. *Suivez-moi!* geldt het hier. Geen richtingsgroepen, geen man, die op een bepaald punt moet aanmarcheeren, zijn meer noodig. Hij, de s.ct., is de ziel van alle bewegingen. Geen groepen-manoeuvres, geen moeilijk te begrijpen richtingscommando's! Het kader gaat vooruit als dappere, levende bakens. Hen volgen de soldaten en allereerst hun aanvoerder, den s.ct.

Op deze wijze kan, zooals R. I. I 116 dat wil, de tirailleurlinie snel worden ontwikkeld naar elke gewenschte richting of op elke gewilde plaats.

Ook kan men nog de tirailleurlinie vormen naar één bepaalde zijde ten opzichte van de plaats, waar de gesloten sectie aanvankelijk

stond Volgens R. I. I kan de stilstaande sectie thans niet anders verspreid worden dan door het naar links, en naar rechts ontwikkelen van helften der tirailleurlinie. De plaats, waar de gesloten sectie stond, is dus altijd het midden der tirailleurlinie. De mogelijkheid bestaat echter, dat slechts naar ééne zijde ontwikkeling mogelijk is, b.v. op een weg of op aangeleund terrein. Een rivier, breede sloot, diepe insnijding, onbegaanbaar terrein kunnen daarvan oorzaak zijn. Voor zulke omstandigheden, en in het algemeen om de sectie leniger te maken in de handen van haren commandant, moet de sectie ook geoefend worden in het verspreiden naar ééne zijde. Vooral voor flank-colonnes op het gevechtveld, welke aan ééne zijde geheel aangeleund zijn, is dit wenschelijk. Zulks brengt geene wijziging in het beginsel omtrent het verspreiden. De manschappen bewegen zich dan uitsluitend in die richting om zich in de tirailleurlinie tusschen de guides te voegen. Om de bedoeling van deze wijze van verspreiden ook aan te geven in een commando zou R. I. I 97 kunnen luiden: „Op het midden-” of „Naar rechts (links) op ... pas verspreiden.”

Als men, na eenigen tijd recrutenonderricht, eene sectie op de boven omschreven wijzen snel en ordelijk ziet verspreiden, dan kan men er zeker van zijn, dat goede instructeurs door herhaalde beoefening dit resultaat bereiken. De instructeurs zullen hunne leerlingen het begrip van samenwerking hebben bijgebracht. En die soldaten hebben leeren begrijpen, dat zij hier konden toepassen, wat hun geleerd is geworden bij de „opmarschen” en bij het „formeeren van een gelid” in de Soldatenschool. Ook hebben zij zich herinnerd, hoe, bij de gymnastieklessen, eene gesloten klasse kan opgesteld worden met groote tusschenruimten door „op ... pas naar links (ook naar rechts) te openen”. En zij beseffen, dat het verspreiden in front ook een soort openen is op één gelid. Staat een man in eene flanksectie aan den staart in het linker gelid, dan heeft hij begrepen, dat een opmarsch naar links hem brengt naar den linkervleugel van de tirailleurlinie en niet een naar voren dringen, omdat dáár de manschappen moeten zijn, die meer aan het hoofd stonden. Staat een man in eene frontformatie (sectie van 24 man) op No. 9 achterste gelid, dan begrijpt hij, dat zijn plaats in de tirailleurlinie op geruimen afstand links van den s.ct. is, als op het midden verspreid wordt. En hij begrijpt ook, dat als „naar links verspreid” wordt, zijn plaats nog verder links is. Hetzelfde geldt voor No. 3 achterste gelid, die er van doordrongen is, dat hij naar rechts moet openen, behalve als er „naar links verspreid” wordt.

De soldaten hebben bij voetbal-, korfbal- en ander spel geleerd, wat samenwerking beteekent. Het geleerde past hij uit eigen beweging toe. Hij behoeft niet bevreesd te zijn, als hij niet op zijn juiste nummer of niet gericht staat. Hij is vrijer in zijne bewegingen, zelfstandiger. Hij laat zijn verstand werken, eerst met eenige inspanning, later zonder inspanning omdat er een soort coördinatievermogen ontstaan is door de vele oefeningen. Hij beseft, dat slechts enkele kameraden de makkelijkst te

bereiken plaatsen naast den s.ct. of naast den guide, met enkele passen kunnen innemen, maar dat de anderen zich over grootere afstanden moeten verplaatsen om, ordelijk en zonder dringen, eene plaats te krijgen in de linie. Zij hebben dat trouwens van den aanvang al kunnen zien aan de guides, als deze, om ruimte voor de linie te maken, zich snel uitwaarts begaven. Het spreekt van zelf, dat de soldaten dit alles ook thans kunnen begrijpen. Maar zij geven er zich geen moeite voor. Waarvoor is het noodig? Zij worden toch wel gebracht, waar zij zijn moeten. De groepscommandanten moeten hen immers de richting aanwijzen, of zullen wel „Halt” commandeeren, als zij ver genoeg naar rechts of links zijn gemarcheerd. De man begint pas zelfstandig te worden, als de tirailleurlinie gevormd is.

Ten slotte betreffende het verspreiden nog het volgende. R. I. II 155 geeft het middel aan om eene sectie in flankcolonne door opgaand hout of in begroeid terrein, zonder marschvertraging, te doen marcheeren. Op het commando „Tusschenruimte nemen” gaan de rijen, naar behoefte, uiteen. Op het commando „Aansluiten”, is de sectie weer in gesloten flankcolonne. Ik zou wenschen, dat deze wijze van marcheeren ook werd aanbevolen in R. I. II voor het verplaatsen van afdeelingen op het gevechtveld. Voor ondersteuningstroepen zou deze bewegingsvorm doelmatig zijn. Deze zullen zoo lang mogelijk in de marschcolonne blijven marcheeren. Kan dit niet meer, dan moet verspreid worden. Een tusschenvorm kent R. I. niet. Wel nemen thans commandanten het initiatief om de „groepen” op afstanden van elkander uit de flank te laten marcheeren. In mijn gedachtengang — sectiën zonder groepen-indeeling — is een zelfde marschvorm te verkrijgen, maar eenvoudiger, logischer en in den geest van R. I. II 155.

Het Commando zou zijn: „Naar rechts (links) ... pas tusschenruimte nemen.” Het tusschenruimte nemen, verband houden en verband bewaren geschiedt als regel op de rij, voor welke de voorste guide marcheert. De achterste guide begeeft zich, zoolang er met tusschenruimte gemarcheerd wordt, aan het hoofd der tweede rij, indien de sectie met tweeën en aan het hoofd der andere buitenste rij, indien de sectie met vieren marcheerde.

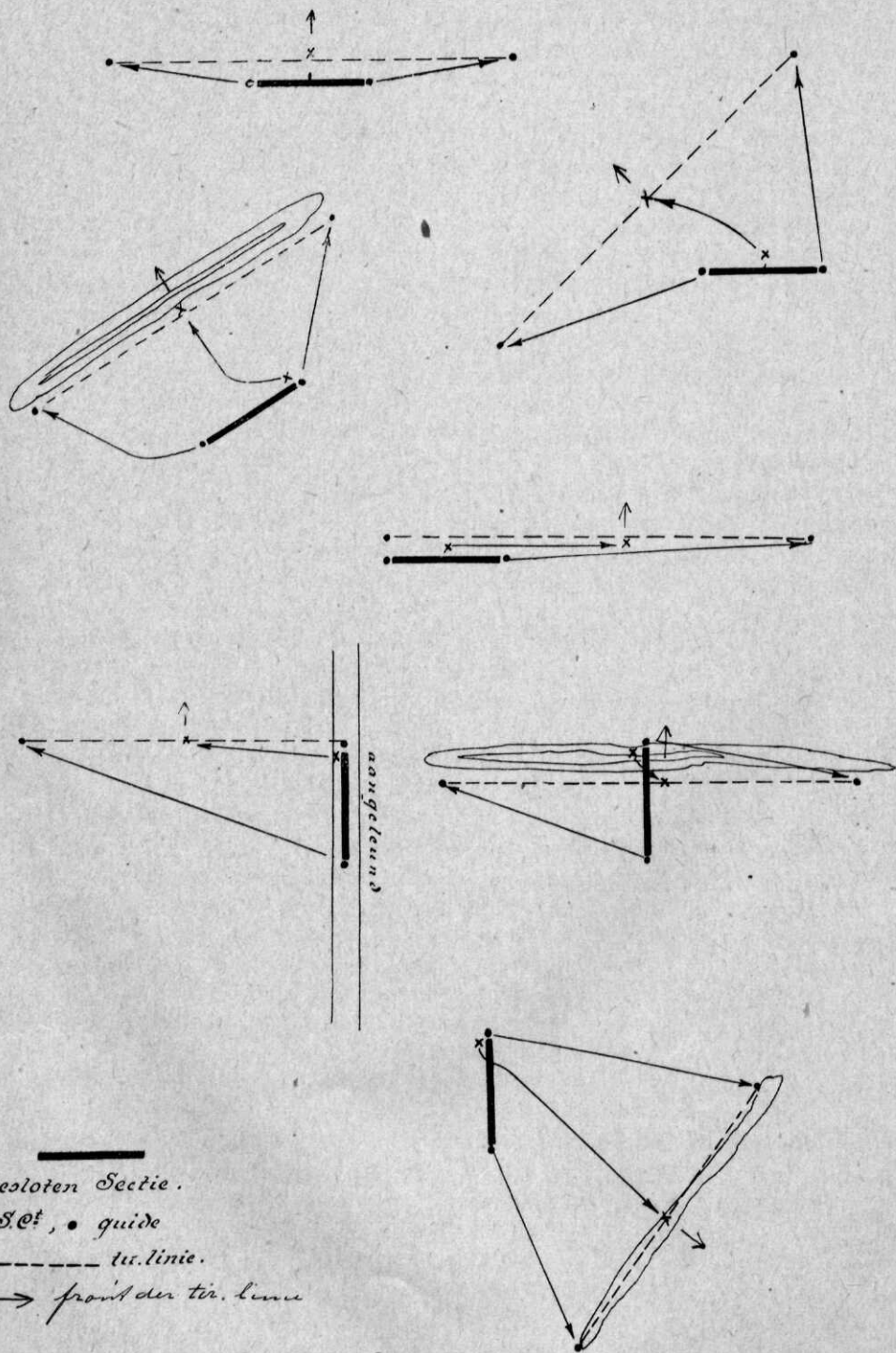
Uit deze — laat ik haar aanduiden „flankcolonne met gelederen (of rijen)” — kan, zonder aansluiten, door opmarsch van iedere rij, de tirailleurlinie gevormd worden. Ook voor dezen vorm is het commando „Naar rechts (links) op ... pas verspreiden” bruikbaar. Nadert deze flankcolonne met rijen eene dekking gevende hoogte, dan wordt op het commando van R. I. II 155 aangesloten.

Desgewenscht kunnen de rijen geëchelonneerd marcheeren, evenals de sectiën in compagnies-verband. Het in verspreide orde komen uit deze geëchelonneerde sectie-formatie kan snel geschieden. Het is echter iets moeilijker en moet daarom afzonderlijk naar meerdere richtingen beoefend worden.

Het Verzamelen.

Volgens R. I. I 101 moeten op het commando „Verzamelen” de

Eenige schetsen als toelichting.

manschappen op hun plaats in de sectie gaan. In de „opmerking” van 101 wordt gezegd, dat zij zich op het commando „Verzamelen — Looppas” op 2 gelederen tusschen de guides voegen. Het Reglement stelt zich in het laatste geval op het juiste standpunt, dat, bij eene snelle verzameling, b.v. tijdens het gevecht, geen rekening kan gehouden worden met de aanvankelijke plaats, welke de manschappen in het gelid hadden. In de aldus verzamelde sectie, zal dan ook de aanvankelijke groepen-indeeling verdwenen zijn. No 2 staat misschien op den linkervleugel, No. 1 in het midden. Maar het schaadt geenszins aan de verdere bewegingen der sectie op het gevechtveld. Een voorbeeld. Eene verspreide sectie liggende achter den kam van eene hoogte — moet teruggenomen — snel verzameld — verplaatst — en op eene andere plaats in het terrein weer verspreid worden. Zich houdende aan het Reglement, zal de s.ct. „Verzamelen — looppas” commandeeren. Dan wordt opnieuw genummerd, groepen ingedeeld, enz. (Ik heb zelfs s.cn. gezien, die eerst nog de verzamelde sectie volgens de grootte gingen stellen en richten.) Dan wordt gecommandeerd: „Met viere rechts uit de flank — Marsch.” Later „Sectie — Halt.” Vervolgens wordt uit front- of flankformatie verspreid.

Maar de practische s.ct. handelt anders. Hij geeft het teeken Ver-
zamelen — looppas. Zoodra zijne manschappen zich op 2 gelederen
gevoegd hebben (misschien zelfs nog eerder), steekt hij 4 vingers om-
hoog, marcheert met den looppas in de gewenschte richting. Zijne
mannen volgen hem, en eer hij 30 M. in den looppas heeft afgelegd, is
zijne sectie behoorlijk met viere in den looppas achter hem. Dan (op de
nieuwe plaats) wijst hij de richting, waarin de sectie in tirailleurlinie moet
komen. Een armgebaar: „Verspreiden”. En de sectie is, waar zij zijn moet.

Zoo handelende werkt men in den geest van R. I. 194 „het voortgezet
oefenen moet zooveel mogelijk op teekens plaats hebben.” Maar de
s.ct., die aldus zijn sectie leidt, staat voor de moeilijkheid, dat zijne
groepenindeeling is verloren gegaan. Hij moet dan — of er op specu-
leeren, dat zijne manschappen, bij het verzamelen in den looppas, mis-
schien toch wel eenigszins het groepenverband wisten te bewaren, of
eene nieuwe groepenindeeling maken, of wel, zich nòch om groepen,
nòch om groepscommandanten bekommeren en er alleen naar streven,
zijne tirailleurs zoo spoedig mogelijk in linie te krijgen. Het verzame-
len, als in 101 bepaald, acht ik niet geschikt voor het gevechtveld.
Het is dienstig bij gesloten exercitiën, bij sommige velddienstoefenin-
gen en na het gevecht, als het tactisch verband moet hersteld worden.

Tijdens het gevecht kan m. i. alleen toepassing vinden de wijze van
verzamelen, zooals in 101 Opm is aangegeven, d. i. als regel in den
looppas en door het zich, ongeacht nummer en grootte, op twee ge-
lederen tusschen de guides voegen. Aan het commando voor het verzame-
len niet-op-het-gevechtveld, kan worden toegevoegd „volgens de grootte”.